

Likabehandlingsplan/ plan mot kränkande behandling för

Förskolan Sigfridshemmet

Läsåret 2014-2015

2014-12-04

Innehåll

Vision sid. 3
Syfte sid. 3
Uppföljning av tidigare plan sid. 3
Kartläggning och nulägesanalys sid. 4
Förebyggande arbete sid.5
Främjande arbete sid.7
Rutiner för akuta situationer sid. 8
Utvärderingsmetoder sid.8
Ansvarsfördelning sid. 10
Kommunikation sid. 10
Diskrimineringsgrunder med förklaringar sid. 11
Lagar sid.12
Blankett för åtgärd sid.15

Vision

På förskolan Sigfridshemmet ska inga barn bli diskriminerade, trakasserade eller utsatta för någon kränkande behandling. Vi vill att vår förskola erbjuder en trygg miljö där alla barn mår bra. Det är en förutsättning för att lära och utvecklas.

Syfte

Likabehandlingsplanen syftar till att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Den ska främja barnens rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Nu gällande plan

Denna plan är omarbetad och upprättad under hösten för läsåret 2014/2015. All pedagogisk personal har varit delaktig. Vi har använt våra arbetslagstid och barntid

Uppföljning från föregående år

Alla i personalen har följt upp sin respektive kartläggning över avdelningarnas miljö och andra situationer. En allmän översyn har också gjorts av vad vi ålagt oss att göra.

Vad behöver fortfarande utvecklas:

- Arbetslagen måste kommunicera planen till föräldrarna vid olika tillfällen.
- Öka föräldradelaktigheten.
- Föräldrådet

Kartläggning och nulägesanalys

Vid varje läsårs start kartlägger vi verksamhetens behov på individ-, grupp- och verksamhetsnivå. Genom kartläggningen ska vi beakta samtliga diskrimineringsnivåer.

Hur ska vi göra?

*Använda oss av "Husmodellen"

*Vi ska observera och göra dokumentationer.

*Göra självvärderingar. (BRUK)

*Trygghetsvandringar med barnen, då vi har "genomtänkta" frågor att ställa.

Hur ska vi få barnen delaktiga?

*Barnen deltar i trygghetsvandringarna

*Intervjua barnen

Hur ska vi få våra föräldrar delaktiga?

*Bjuda in dem till oss då vi arbetar med planen.

*Informera om den på föräldramöten. Be om synpunkter

Vi ser över dessa områden vid kartläggningen:

- Verksamhetens form och innehåll (Hur vi har organiserat barngrupper, vilka teman, lekar osv. som förekommer, interaktionen mellan barn / personal)
- Klimat och miljö i förskolan (Trivseln på förskolan, hur ser miljön ut både inne och utomhus avseende tillgänglighet och trygghet, språkbruk)
- Kunskapshöjande åtgärder (utbildning till personal och/eller barn)
- Rekrytering (I tidigt skede ska diskrimineringslagstiftningen informeras om)
- Introduktion (Vid inskolning av ny personal och familjer ser vi över informationen)
- Schemaläggning, föräldraskap och studier
- Kommunikation (Information till verksamheten samt barn och vårdnadshavare)

Förebyggande arbete

Syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

Kartläggning av avdelningen Snigeln Ht 2014

Vi har tillsammans med barnen gått en trygghetsvandring där vi samtalade om hur man upplever miljön på avdelning Snigeln. Åtta barn gick med på vandringen, fyra av barnen är födda -09, två är födda -10 och två är födda -11. Vi använde oss av glada, sura och rädda gubbar som barnen kunde hänvisa till under vandringens gång.

Så här ser det ut hos oss: På trygghetsvandringen uttryckte barnen en oro att vara/bli själv, utan en kompis. Några sa att det kändes bra när vi vuxna fanns tillgängliga.

Mål: Vi vill skapa en miljö, både ute och inne där alla känner sig trygga.

Vad ska vi göra: Dela upp oss så vi finns där barnen är. Hjälpa och stödja i samspelet mellan barnen.

Så här ser det ut hos oss: Det framkom på vandringen att barnen tycker det är tungt och trångt att ta ut cyklar ur cykelförrådet.

Mål: Fler förvaringsytor t.ex. nytt skjul, en ny låda till t.ex. bollar och klubbor mm.

Vad ska vi göra: Påtala på skyddsronden vad vi behöver. Prata med barnen om att hjälpa varandra och att kunna vänta på sin tur i kön.

Så här ser det ut hos oss: Vid cykelförrådet och lekstugan var det många "glada gubbar" och barnen uttryckte att det var roligt att cykla och att kunna "gömma" sig bakom lekstugan.

Mål: Respektera barnens önskan om att få leka ostört på vissa ställen men samtidigt vara medvetna om var dessa ställen finns.

Vad ska vi göra: Vi vuxna ska finnas på plats för att hjälpa och stötta.

Så här ser det ut hos oss: Barnen som deltog i trygghetsvandringen sa att de känner glädje att komma till Snigeln.

Mål: Behålla barnens glädje över att få komma till Snigeln.

Vad ska vi göra: Vara lyhörda för barnens åsikter om varandra och att vi regelbundet pratar om hur man är som kompis. Barnens egna förslag är att hjälpas åt, trösta, be en vuxen om hjälp samt fråga om kompisen vill vara med.

Kartläggning av avdelningen Igelkotten Ht 2014

Så här ser det ut hos oss: en del barn vill utesluta andra barn i leken

Mål: Att barnen ska hitta kommunikativa strategier för att komma överrens om hur leken ska gå till och med vilka

Vad ska vi göra: samtala med varandra, vara närvarande pedagoger och stödjare och visa på alternativa sätt att göra. Vi leker gruppstärkande lekar.

Så här ser det ut hos oss: Några barn i gruppen har kommenterat andra barns sätt att prata och hudfärg

Mål: utveckla en förståelse för att alla är olika och att det är en tillgång.

Vad ska vi göra: Samtal och dialoger tillsammans där vi pratar om att vara olika och att det är bra att vara det.

Kartläggning av avdelningen Grodan Ht 2014

Så här ser det ut hos oss: vi har 15 barn mellan 1-3 år, under ht 2014 har vi skolat in 6 nya små barn, med olika modersmål och kulturer.

Mål: att alla barn ska känna sig trygga med oss vuxna, i miljön och verksamheten på avdelningen.

Vad ska vi göra: vi vuxna ska finnas till hands där barnen är.

Så här ser det ut hos oss: vi har öppna lokaler som barnen kan röra sig fritt, och vi vuxna är på olika ställen där barnen vill vara.

Mål: barnen ska vara bra kompisar mot varandra.

Vad ska vi göra: vi vuxna är hela tiden närvarande där barnen är, så vi kan förebygga kränkande beteende och vara tydliga vuxna genom att vara en bra förebild gentemot vuxna/ vuxna, vuxna/ barn.

Så här ser det ut hos oss: vi har en stor bil i matrummet och alla barn vill sitta vid ratten och köra.

Mål: att barnen ska lära sig att turas om att köra och vänta på sin tur och vara trevliga mot varandra.

Vad ska vi göra: en vuxen är vid bilen och ser hur de är mot varandra, och hjälper barnen tillrätta så alla får möjlighet att köra.

Så här ser det ut hos oss: vi har ett lekhus ute på vår gård. Vi har sett att barnen utesluter varandra där.

Mål: att barnen kan leka med varandra utan kränkning.

Vad ska vi göra: en vuxen är med och ser vad som händer. Vi hjälper barnen att klara ut problem som uppstår genom att använda oss av vår handlingsplan bl.a. rivning och bitning.

Främjande arbete på Sigfridshemmets förskola

Kön

Förskolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Förskolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier.

Våra främjande insatser är.

a) *Att vi alla är medvetna om vårt ansvar att bryta traditionella könsmönster.*

b) *Att vi fortsätter reflektera och observera vårt förhållningssätt till barnen och varandra.*

Etnisk tillhörighet

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Förskolan har också ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Våra främjande insatser är.

a) *Att vi alla medvetet lyfter in barnets kultur, språk, utseende och vanor i vår verksamhet.*

b) *Kompetensutveckling för personalen om andra kulturer och religioner.*

Religion och annan trosuppfattning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Våra främjande insatser är.

a) *Att vi alla medvetet visar intresse för några av barnets traditioner, seder och högtider.*

b) *Att vi alla aktivt tar vara på föräldrarnas kunskap.*

Funktionshinder

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshinder.

Våra främjande insatser är.

a) *Vid varje uppstart görs en kartläggning av miljön på varje avdelning och gemensamma lokaler, för individens/ gruppens behov.*

b) *Att den dagliga verksamheten med dess aktiviteter alltid planeras så att alla kan delta.*

Sexuell läggning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning

Våra främjande insatser är.

a) *Att vi medvetet använder oss av böcker som visar på olika familjekonstellationer.*

b) *All personal på förskolan ska ha ett respektfullt förhållningssätt till alla oavsett sexuell läggning.*

c) *Vi pedagoger har ett neutralt förhållningssätt i den fria leken då barn bryter det traditionella könsmonstret.*

Annan kränkande behandling

Förskolan ska också förebygga och förhindra det som i lagen benämns som *annan kränkande behandling*.

Våra främjande insatser är.

a) *Vi arbetar aktivt med språkutveckling, ansvar och inflytande, för att stärka våra barns självkänsla och öka barnets empatiska förmåga.*

b) *All personal är medvetna om hur vi ska förhålla oss till andra vuxna genom ord och kroppsspråk-miner.*

Utvärderingsmetoder

Hela Likabehandlingsplanen ska utvärderas med hjälp av BRUK A1.10.

Arbetslaget observerar och dokumenterar sin kartläggning och sitt främjande arbete på olika vis.

Uppföljning

Arbetslagen följer upp kontinuerligt vid reflektionstiden.

Hela förskolan följer upp vårt gemensamma arbete vid uppstarten av Ht läsåret 2013-2014

Under september/november 2014 uppdaterar vi våra respektive kartläggningar.

Utvärdering

Utvärderingen sker under utvärderingsdag i maj/juni 2015.

Rutiner för akuta situationer:

Utredning och åtgärdande av kränkande behandling

När vi uppmärksammar att ett barn utsätts för kränkande behandling ska vi vuxna prata med barnet eller barnen som utfört den kränkande handlingen, så de förstår det felaktiga beteendet. Vi ska även samtala med det barnet som blivit utsatt för kränkningen.

Förskolechefen informeras

Förskolechefen dokumenterar händelsen och anmäler till huvudmannen.

Personalen utreder hur barnet har kränkts

Personalen pratar med berörda barn.

Personalen informerar föräldrarna.

Personalen dokumenterar händelserna och vad man har gjort.

Förskolechefen informeras.

Hantering då vuxna kränker barn.

Vuxnas kränkningar mot barn är viktiga att utreda och åtgärda.

När ett barn blir kränkt av vuxen kan barnet ta kontakt med annan personal som för ärendet vidare till förskolechefen.

När personal ser att ett barn blir kränkt av annan vuxen ska detta anmälas till förskolechefen.

Förskolechefen dokumenterar händelsen och anmäler till huvudmannen.

Förskolechefen informeras ytterligare och har samtal med barnet för sig och därefter den vuxne för sig och tar reda på fakta om situationen.

Förskolechefen tar kontakt med barnets vårdnadshavare och informerar om den uppkomna situationen.

Förskolechefen har samtal med den vuxne som kränkt barnet och informerar om det oacceptabla beteendet.

Förskolechefen dokumenterar händelsen och anmäler till huvudmannen.

Vid upprepad eller grov förseelse anmäler förskolechef den vuxne till Skol- och barnomsorgsförvaltningen.

Det finns blankett (TÖFT) att tillgå som ska underlätta dokumentation och uppföljning av åtgärder vid kränkande behandling. Då denna är ifylld ska den förvaras inlåst i barnets mapp i arkivskåpet.

Ansvarsfördelning:

Förskolechefen sammankallar till möte och bestämmer vilken personal som ska vara inkopplad i ärendet.

Minst två personer samtalar med de inblandade för att få en klar bild av händelsen/händelserna. Detta skall dokumenteras skriftligt.

Vid konstaterad kränkning av barn kontaktas inblandade föräldrar av ansvarig för ärendet.

Åtgärder för att förhindra fortsatt kränkning beslutas i samverkan med förskolechef, personal och föräldrar.

Vid beslut om åtgärder är det viktigt att tänka på både individnivå och gruppnivå.

Åtgärder för den enskilda och organisationsnivå förändringar i organisationen – hur vi ska arbeta.

Kommunikation:

Alla vuxna inom förskolan, skall delta i framtagandet av likabehandlingsplanen och aktivt arbeta för att likabehandlingsplanen följs.

Vikarier, nyanställd personal och studenter informeras av respektive avdelning om likabehandlingsplanen.

Likabehandlingsplanen är en del av förskolans kvalitetsredovisning.

Alla föräldrar ska få kännedom om likabehandlingsplanen vid det första utvecklingssamtalet och vetskap om att den går att läsa på förskolornas hemsida.

Likabehandlingsplanen i förkortad version översätts till aktuella språk vi har på förskolan.

Förskolechef Karin Säll-Henningsson med all personal på Sigfridshemmets förskola

---

De sju diskrimineringsgrunderna

De sju diskrimineringsgrunderna är:

1. Ålder (ny diskrimineringsgrund från januari 2009)
2. Sexuell läggning – homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
3. Funktionshinder- varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga
4. Religion eller annan trosuppfattning
5. Etnisk tillhörighet – att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg
6. Könsoverskridande identitet eller uttryck (ny diskrimineringsgrund från januari 2009)
7. Kön

Vad står begreppen för - förtydligande information

- **Åldersdiskriminering** omfattar all, unga som gamla och ingen får diskrimineras eller trakasseras på grund av ålder.
- **Sexuell läggning** är homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. **Sexuella trakasserier** är kränkningar som anspelar på kön och sexualitet t ex tafsning, blottning, sexualiserat språkbruk och ryktesspridning.
- **Funktionshinder** kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverka livet på olika sätt.
- **Religion och annan trosuppfattning** innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med religiös åskådning.
- **Etniska kränkningar** kan vara rasism och främlingsfientlighet som ligger till grund genom exempelvis människor med annan etnisk bakgrund än den som utför kränkningen. Kränkningarna kan ta sig olika uttryck.
- **Med könsoverskridande identitet eller uttryck** avses i diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Den nya grunden infördes för att uppnå ett heltäckande diskrimineringskydd för samtliga transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp för ett antal olika transidentiteter som exempelvis transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) samt inter- och transgenderpersoner (definierar sig bortom kön eller inte inom de traditionella könsidentiteterna).
- **Diskriminering:** ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna.
- **Direkt diskriminering** innebär att ett barn eller en elev missgynnas i förhållande till andra om missgynnandet har samband med de sju diskrimineringsgrunderna.
- **Indirekt diskriminering** innebär att ett barn eller elev missgynnas genom tillämpning av bestämmelser, kriterier eller förfaringsätt

(handlingssätt) som framstår som neutrala men som i praktiken särskilt missgynnar ett barn eller elev enligt de sju diskrimineringsgrunderna.

- **Kränkande behandling delas in i:** trakasserier och annan kränkande behandling
- **Trakasserier och kränkande behandling kan vara:** * fysiska (slag, knuffar), * verbala (hot, svordomar, öknamn) * psykosociala (ryktesspridning, utfrysning, blickar, alla går när man kommer) * texter och bilder (även som lappar, klotter, brev, fotografier, mail, sms, msn och meddelande på olika webbcommunities).
- **Kränkande behandling:** ett uppträdande som kränker ett barns/elevs värdighet, men som saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunder. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller rycka någon i håret. Skolans personal måste ibland tillrättvisa ett barn/elev för att skapa en god miljö för hela barngruppen/klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet/eleven ifråga kan uppleva det som kränkande.
- **Trakasserier:** är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. (ålder, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och könsöverskridande identitet eller uttryck). Trakasserier kan ske både barn/elever emellan och när en vuxen utsätter ett barn/elev.
- **Mobbning** är en upprepad negativ handling under en längre tid när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.
- **Upprepade tillfällen** betyder att mobbningen ska ske flera gånger under en viss tid. Enstaka tillfällen är inte mobbning.
- **En längre tid** betyder: att det måste äga rum under en tidsperiod som är längre än till exempel en rast eller en dag. Det ska vara en kontinuerlig handling riktad mot en enskild person.

Lagar och gällande styrdokument:

FN:s barnkonvention

Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet.

Salamancadeklarationen

Handlingsram för undervisning av elever med behov av särskilt stöd.

Skollagen

Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan främja jämställdhet mellan könen, aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.

Åtgärder mot kränkande behandling skollagen 6 kap (1 juli 2010)

Socialtjänstlagen

Verksamheter som berör barn och ungdom är skyldiga att göra anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. § 2 i socialtjänstlagen. Det innebär att all personal är skyldig att genast göra anmälan om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialtjänsten måste ingripa till ett barns skydd. Skyldigheten är ovillkorlig och får inte övervägas av den anmälningsskyldige.

Diskrimineringslagen (3 Kap. 14-16 §§ DL)

Diskrimineringslagen motverkar diskriminering och på andra sätt främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Brottsbalken

Strafflagarna i brottsbalken gäller även i skolan. I brottsbalken finns inte mobbning eller kränkande behandling som särskilda begrepp, men där finns till exempel:

Misshandel	Förtal
Olaga hot och tvång	Sexuellt ofredande
Ofredande	Hets mot folkgrupp
Trakasserier	

Läroplan för förskolan – Lpfö 98

Inget barn skall i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller, annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling

Förskolan skall sträva efter att varje barn utveckla:

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen.
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Förskolechefens ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal i förskolan har förskolechefen det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och uppdraget i dess helhet. Förskolechefen har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- upprätta, genomföra följa upp och utvärdera förskolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden bland barn och anställda.

Förskollärare ska ansvara för

- att varje barn får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde,
- att förskolan tillämpar ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar, och
- att det utvecklas normer för arbetet och samvaron i den egna barngruppen.

Arbetslaget skall:

- visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet,
- stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra,
- lyfta fram och problematisera etiska dilemman och livsfrågor.
- göra barnen uppmärksamma på att människor kan ha olika attityder och värderingar som styr deras synpunkter och handlande, och
- samarbeta med hemmen när det gäller barnens fostran och med föräldrarna diskutera regler och förhållningssätt i förskolan.

Växjö Kommuns mångfaldsplan

”Verksamheterna inom nämndens ansvarsområde ska, i alla situationer där det är möjligt, ta tillvara värdet av den dubbla kulturkompetens som många av dagens barn, ungdomar och personal bär med sig.”

”Åtgärd: Enheterna ska i sina arbetslag genom dialog kartlägga barns/elevs och personalens etniska ursprung. Den mångfald som därigenom identifieras ska utnyttjas i den dagliga verksamheten.

**Handlingsplan Likabehandlingsplanen
TÖFT, tidsangivet, övergripande, framtida, tillstånd**

Bakgrund

Inblandade personer

Mål

Delmål/Målet är uppnått när:

Aktiviteter (hur gör vi för att nå resultat enligt delmålen)

Resultat